

Olweusaráætlunin

ÁRANGUR Í 21 GRUNNSKÓLA Í REYKJAVÍK Í
LJÓSI EFNAHAGSHRUNS 2007-2010

ÞORLÁKUR H. HELGASON,
FRAMKVÆMDASTJÓRI
OLWEUSARÁÆTLUNARINNAR Á ÍSLANDI

Yfirlit

Byggt á svörum nemenda í árlegum rannsóknnum á árunum 2007 til 2010 í 21 grunnskóla í Reykjavík.

- Reynsla af Norðurlöndum af kreppum á tíunda áratugnum – til hliðsjónar
- Olweusaráætlunin
- Hvað mælir eineltiskönnun okkar?
- Mikilvægir vísar
- Niðurstöður
- Ályktanir um stöðu skólanna og hlutverk

Reynsla af Norðurlöndum á tíunda áratugnum

- Niðurstöður rannsókna Curt Hagquist á afleiðingum kreppunnar í Svíþjóð á hag unglinga eru þær að geðheilbrigði drengja í 10. bekk hrakaði mjög í kreppunni sjálfri (1991-1995) en að **afleiðingarnar komu ekki fram hjá stelpunum fyrr en að lokinni kreppu**. Og þá voru þær dramatískar. Gæti þetta gerst á Íslandi?
- Rannsakandur tíunda **neikvæð áhrif atvinnuleysis á heilsufar barnanna** (einkum geðheilsu). Nátengt atvinnuleysinu er staða móður og föður og tekjur heimilisins. Hvoru tveggja hefur áhrif á líðan barnsins og unglingsins. Við þetta bætist svo að stór hluti þeirra sem verða atvinnulausir fara ekki út á vinnumarkaðinn í bráð. Á 3. ársfjórðungi 2011 höfðu 29% þeirra sem voru atvinnulaus á Íslandi verið atvinnulaus í 1 ár eða lengur. Til lengri tíma litið er hættan á að yngra fólk fólki fái ekki vinnu í kjölfar efnhagskreppu. Í Svíþjóð hurfu 300000 störf af vinnumarkaðnum – og flest sem áður voru setin yngstu aldurshópunum á vinnumarkaðnum. Þau störf koma ekki aftur. (SOU 2006:77)

Olweusaráætlunin 2002-2012

- Skapa þær aðstæður að nemendum líði vel og að þeir búi við öryggi; einelti þrífist ekki
- Áætlunin nær til skólans í heild, á bekkjarvísu og til einstaklinga
 - Skólabragur
 - Samstaða meðal alls starfsfólks
 - Ábyrgð fullorðinna er óskipt og skilyrðislaus
 - Efla samkennd meðal nemenda
 - Samstarf skóla og heimilis
 - Andinn og vinnubrögð hluti af almennu skólastarfi
 - Gæðakerfi 2012
 - Víðtæk eineltiskönnun á hverju ári
 - Virkni; stöðug afskipti af nemendum

Eineltiskönnunin – hvað mælum við?

- Almennt um einelti; hvers konar, þolendur/gerendur, hversu lengi hefur einelti staðið yfir, hversu þjáningarfullt er það, hverjum er sagt frá.
- Tilfinningar þínar og afstaða til eineltis (hvað gerir þú ef ...).
- Hvernig bregðast aðrir við; fullorðnir í skólanum, foreldrar, aðrir nemendur, þú sjálf(ur).
- Um vini og líðan í skólanum
- Hvar á eineltið sér stað, hver standa að baki (jafnaldrar, eldri/yngrir, stelpur/strákar, hversu mörg)

Mikilvægir vísar í eineltiskönnuninni

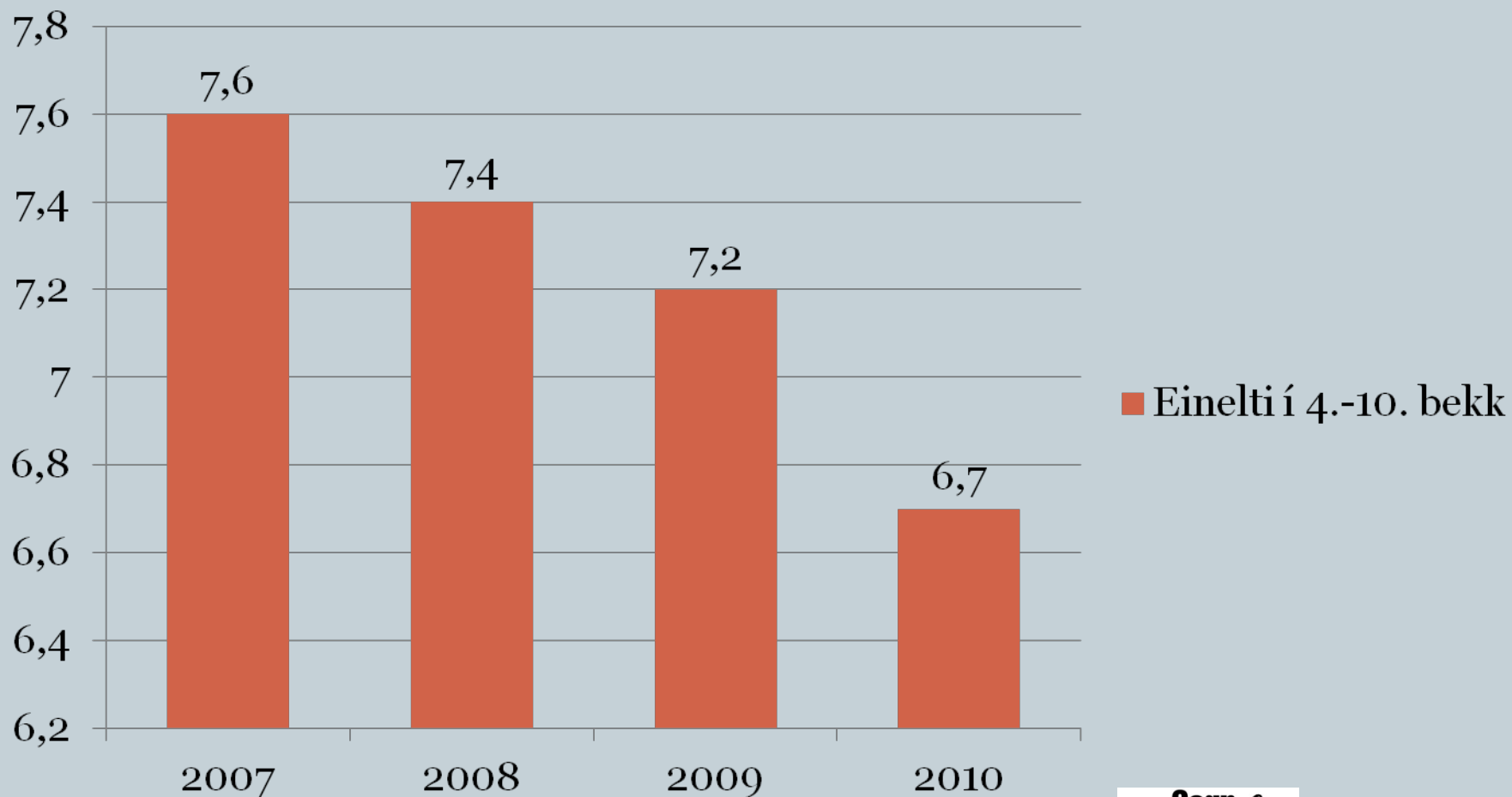
- Nemendur svara til um upplifun sína sl. mánuði:
 - Könnunin mælir viðhorf/mat nemenda á hvers konar öryggi þeir búa við í skólanum
 - Vissar stoðir/vörður eru kannaðar:
 - ✦ Hvað finnst nemendum að hinir fullorðnu geri/(muni gera ef ég lendi í einhverju)?
 - ✦ Hvernig líkar þeim í skólanum?
 - ✦ Eru nemendur vinalausir/einmana?
 - ✦ Hversu lengi hefur eineltið staðið yfir?
 - ✦ Hvernig bregstu sjálf(ur) við – og vinir þínir? Og hver er afstaða ykkar?
 - ✦ Heildarmat á umhverfi/skólabrag/samskiptum skóla og heimilis/afstöðu starfsfólks
 - ✦ Brugðist við niðurstöðum (eftirlitskerfið ... slegið í ...endurnýjun félagskerfis)

Niðurstöður

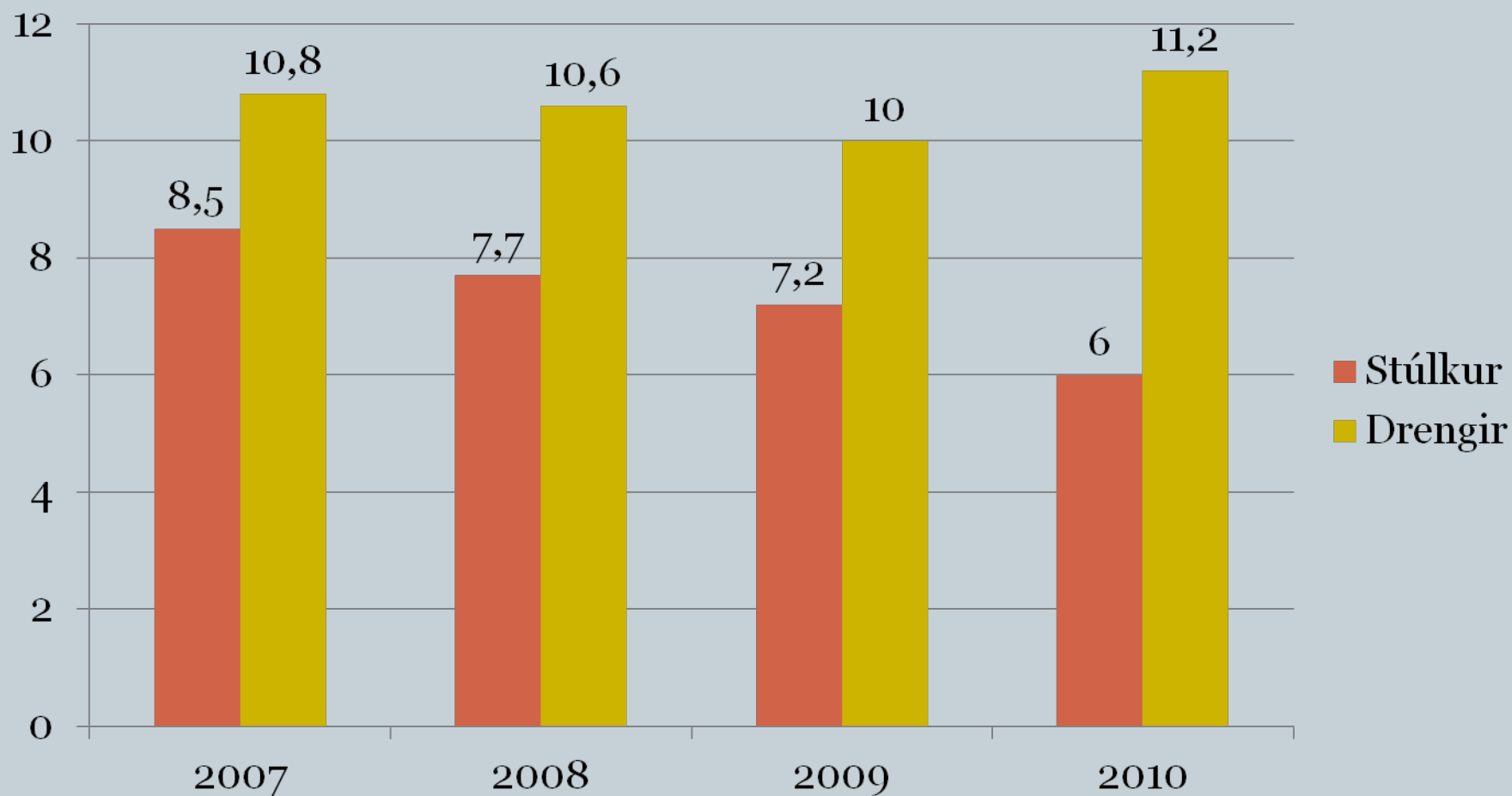

- Einelti í 4. – 10. bekk
- Hversu lengi hefur einelti staðið yfir?
- Hversu marga góða vini/góðar vinkonur áttu í skólanum?
- Hvernig líkar þér í skólanum?
- Vorkennirðu nemandan sem er lagður í einelti?
- Hvernig bregðast aðrir nemendur við?
- Hvernig bregðast fullorðnir í skólanum við?
- Hvað finnst nemendum að umsjónarkennari geri mikið?

Einelti í 4. – 10. bekk í Reykjavík

Einelti í 4. – 7. bekk í Reykjavík

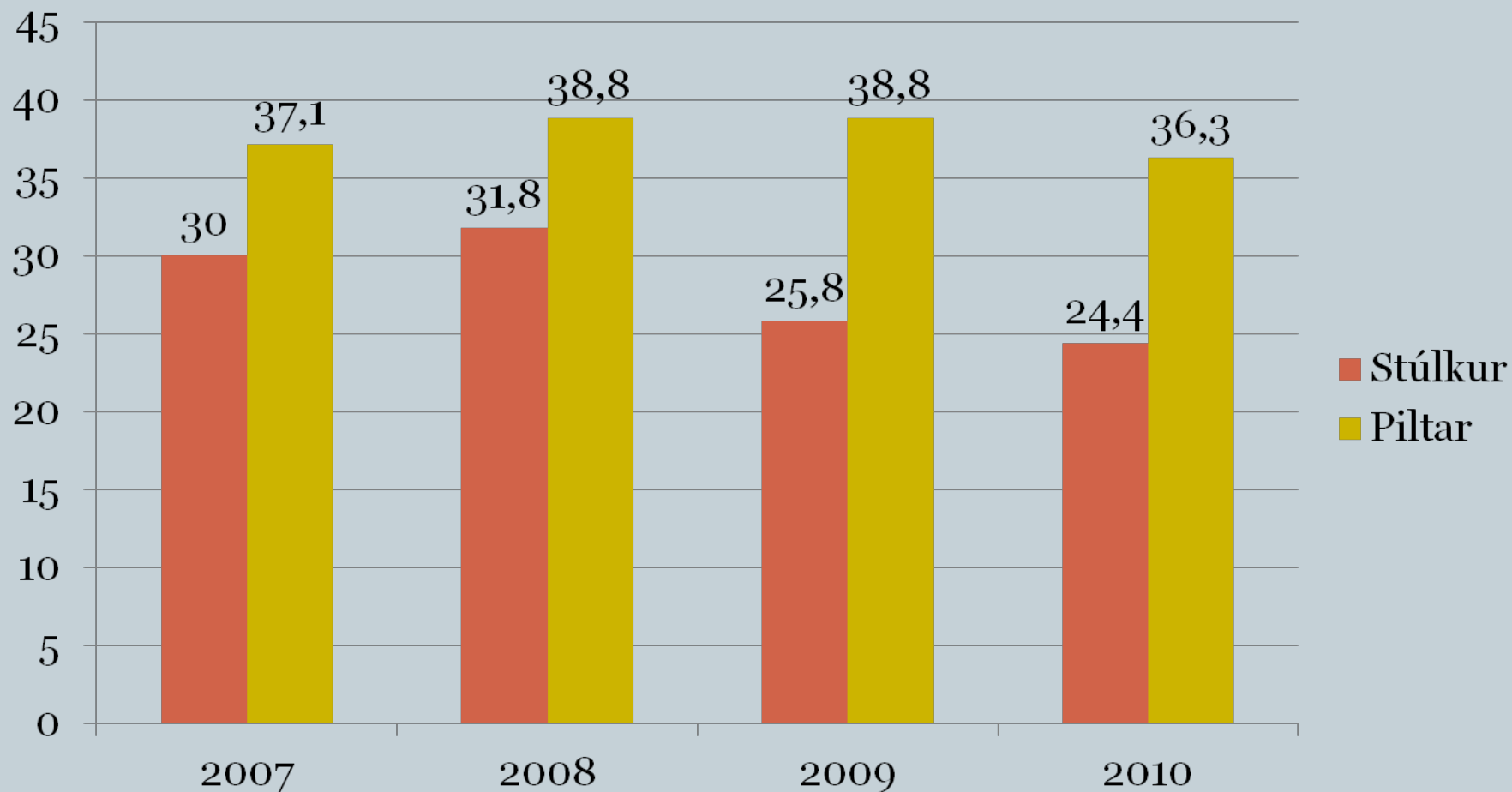

Nemendur sem leggja aðra í einelti. 4.-7. bekkur í Reykjavík

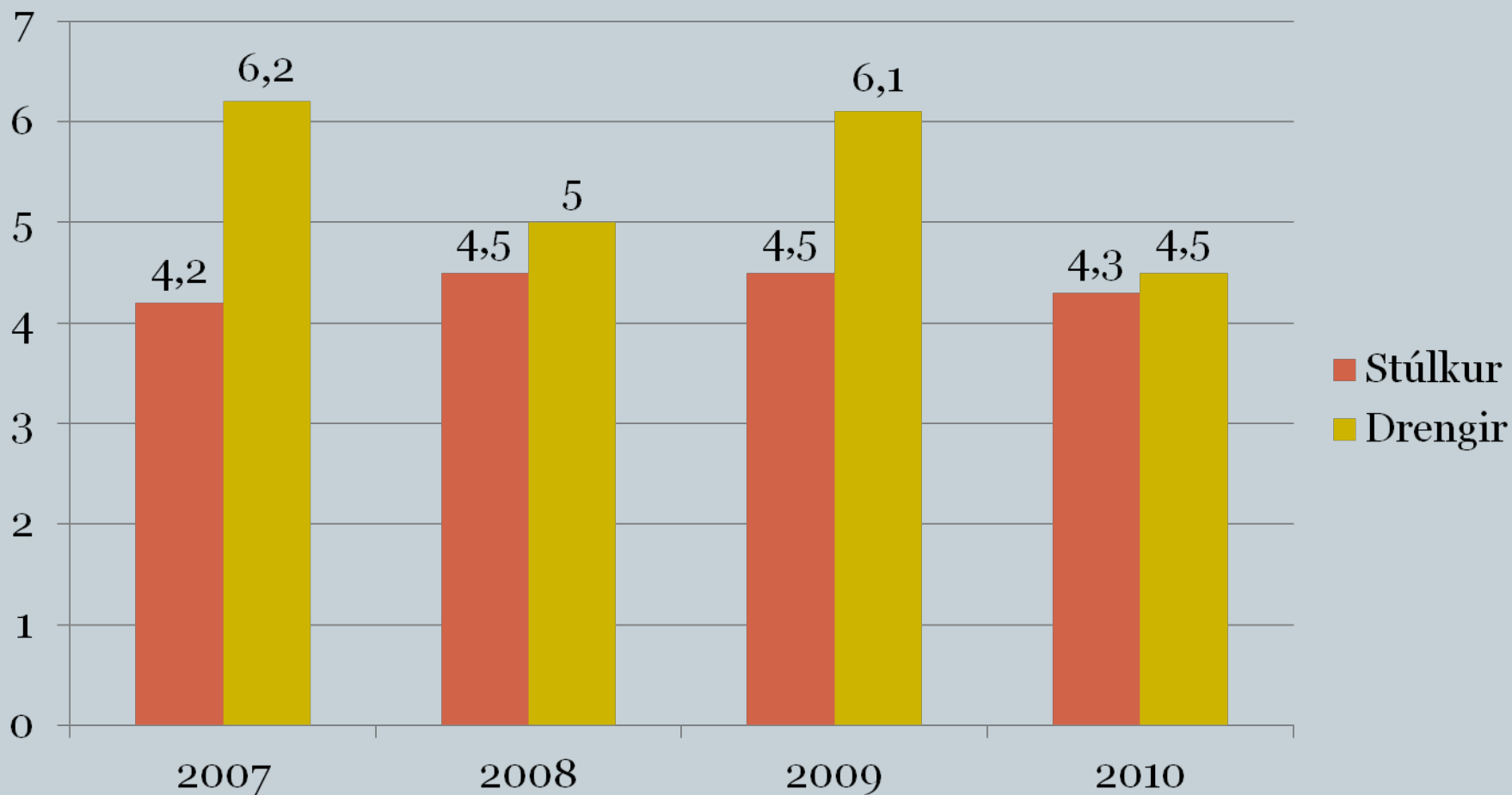

Umsjónarkennari gerir lítið eða ekkert til að koma í veg fyrir einelti í bekknum.

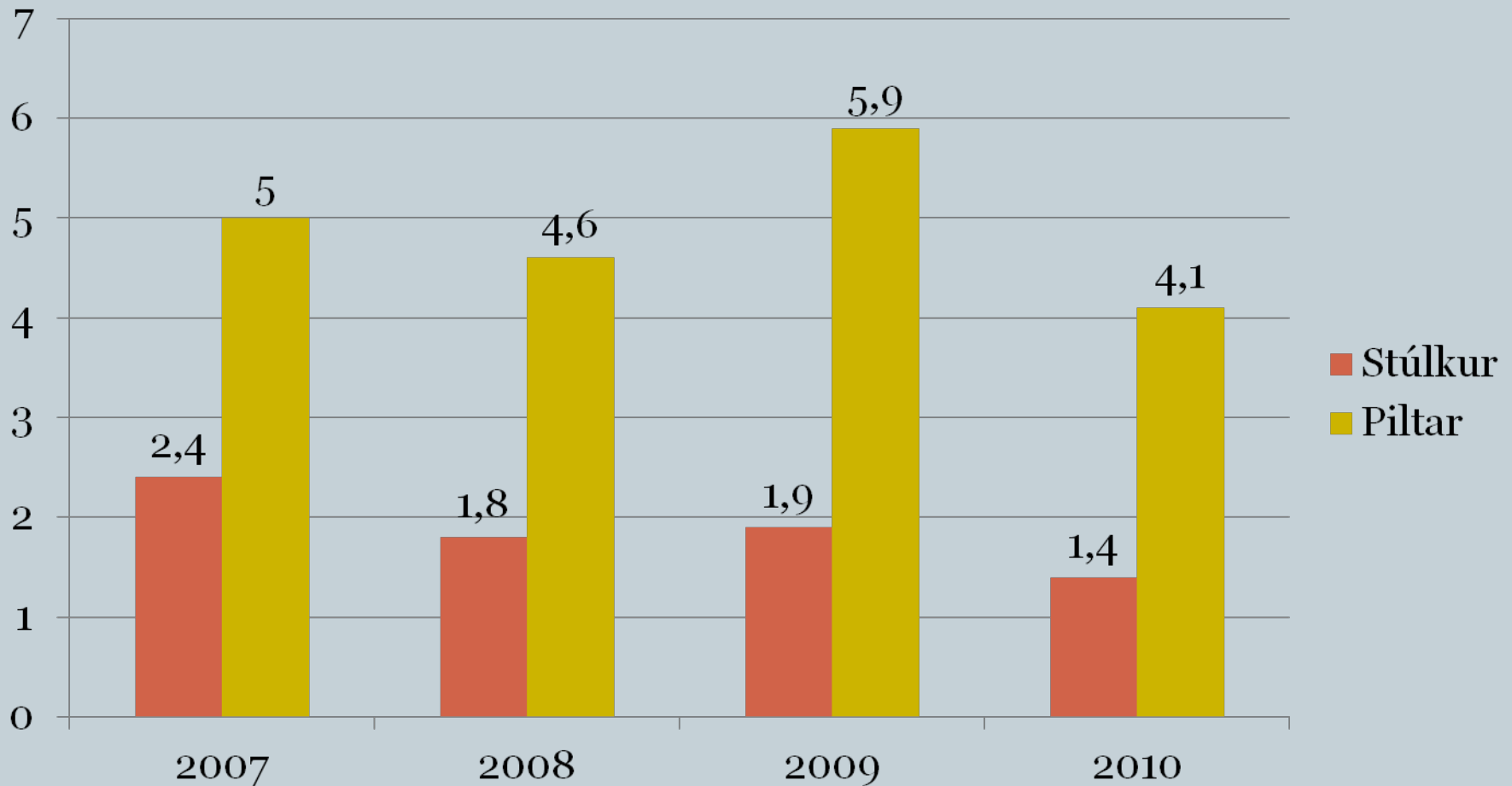
4.-7. bekkur í Reykjavík

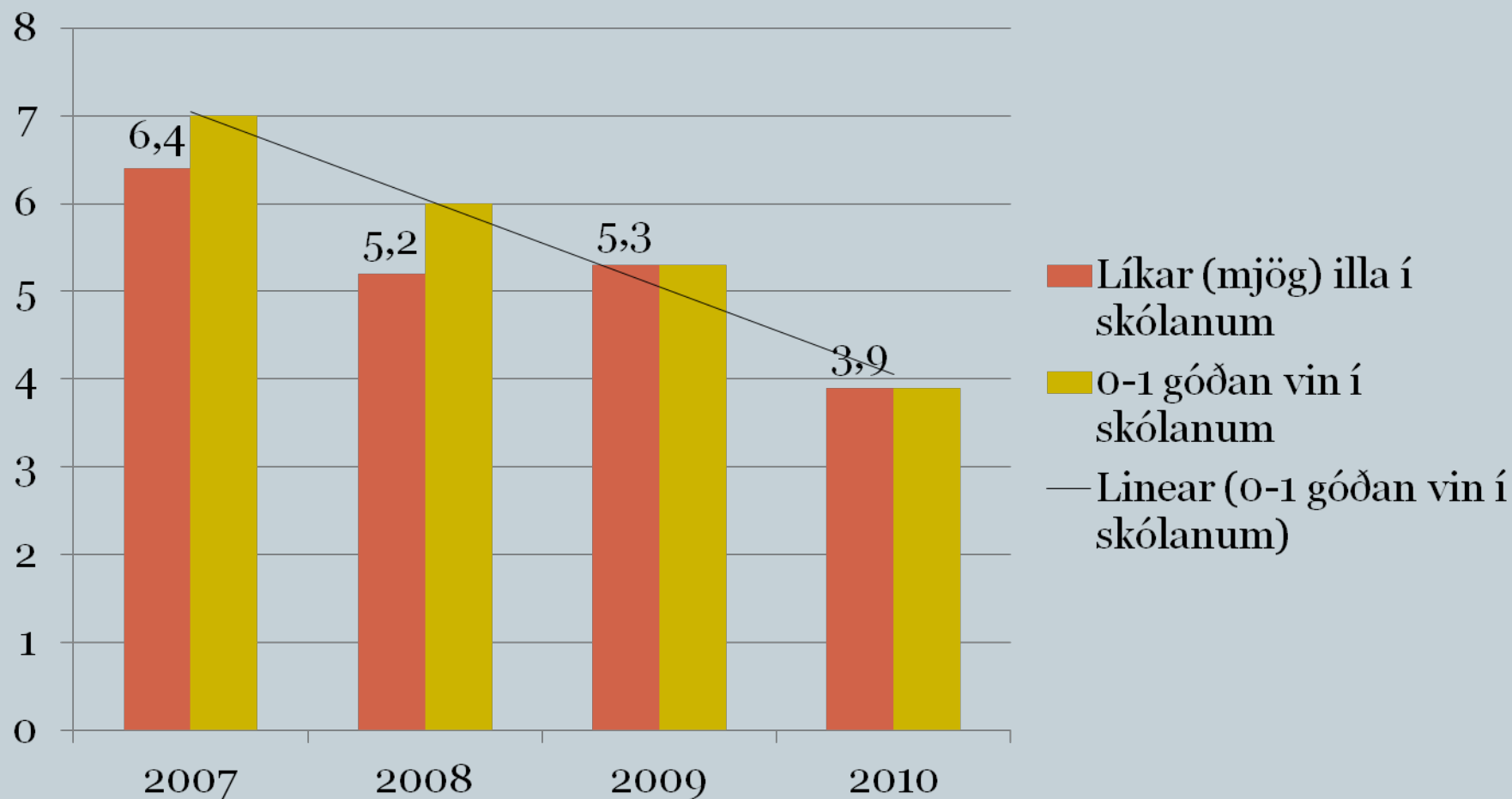
Einelti í 8. – 10. bekk í Reykjavík

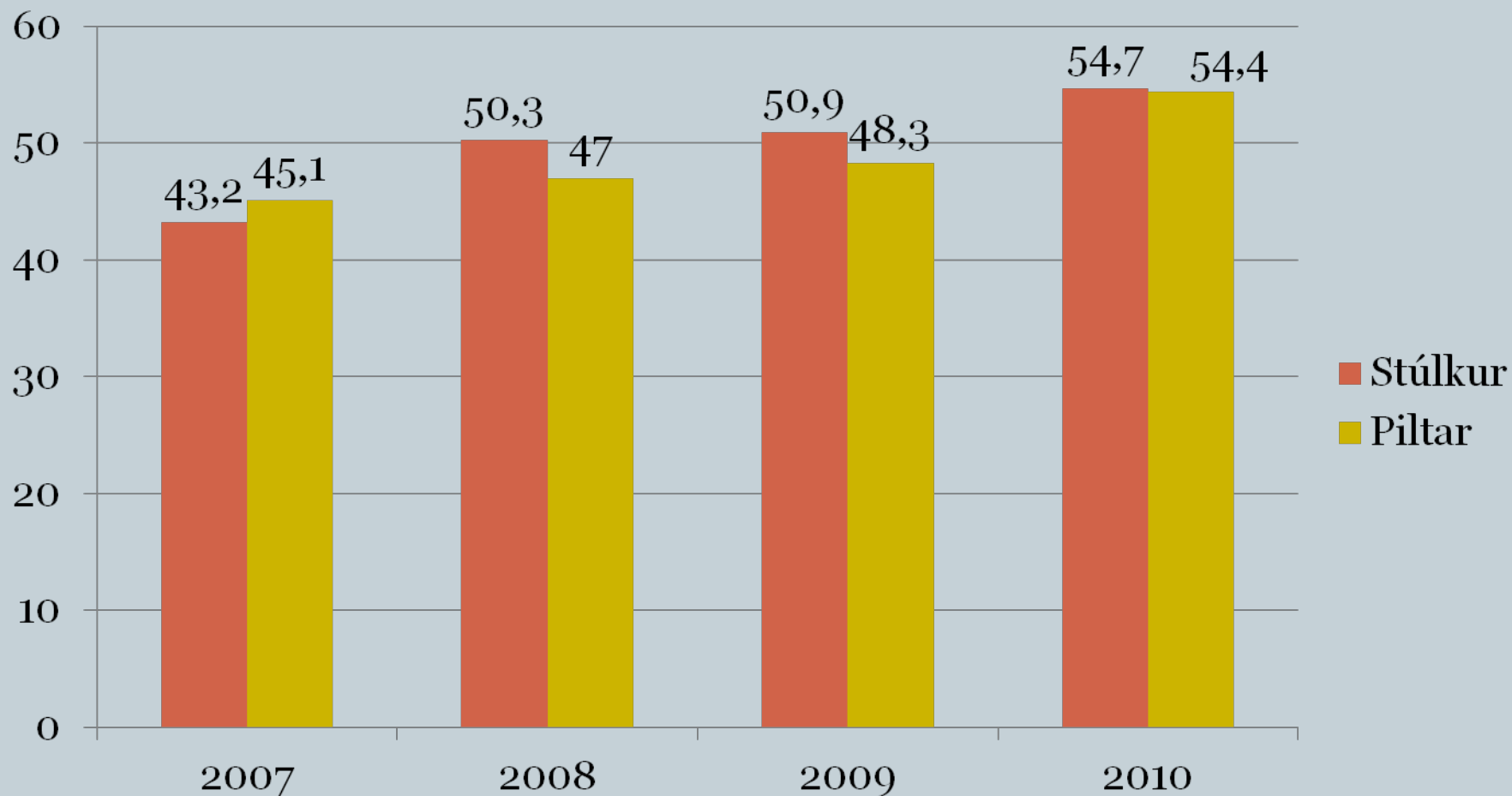
Nemendur sem leggja aðra í einelti. 8.-10. bekkur í Reykjavík

Piltar í 8.-10. bekk í Reykjavík

Fullorðnir í skólanum grípa oft eða alltaf inn í eineltismál. 8.-10. bekkur í Reykjavík

Einelti 2010 í Reykjavík í 4.-10. bekk

